

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus X. An quibus electio impugnari possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

latus. Idem poterit Episcopus, si Capitulum ab ipsa collatione suspendi contingat: vel singulariter omnes de Capitulo majoris excommunicationis vinculo innodari. Ubi verò ad solum Episcopum præbendarum spectat collatio: cum consilio sui Capituli, vel assensu: defuncto Episcopo, vel suspenso (nisi Episcopus in petenda relaxatione suspensionis hujusmodi sit in mora) Capitulum se non potest intrmittere de eisdem. Demum, si de speciali alicujus Ecclesiæ consuetudine, vel statuto, beneficiorum collatio ad aliquem cum consilio Episcopi noscitur pertinere: sublato Episcopo de medio (cùm consilium nequeat tunc peti ab eo) non erit propter hoc vacantis beneficij collatio differenda: nec etiam si egerit in remotis, ita quòd non possit ipsius præsentia in brevi haberi. Quia in petendo, vel expectando ejus consilio, posset vacanti beneficio periculum imminere: jurisdictio tamen Suffraganei excommunicati ad Metropolitanum non devolvitur, per c. 1. de suppl. neglig. Prælat. in 6.

1937. Quæres 5. an devolutio non tantùm fiat in casu negligentia, sed etiam in casu collationis factæ indigno, & inhabili? R. quòd sic, ex c. cùm in cunctis, 7. Q. Clerici sanè, de elect. ibi: Clerici sanè, si contra formam istam quemquam elegerint: & eligendi tunc potestate privatos, & ab Ecclesiasticis beneficijs trienno noverint se suspensos; dignum est enim, ut quos Dei timor à malo non revocat, Ecclesiasticæ saltem coërceat severitas disciplinæ: Episcopus autem, si contra hæc fecerit, aut consenserit fieri: in conferendis prædictis officijs & beneficijs potestatem amittat, & per Capitulum, aut per Metropolitanum (si Capitulum concordare nequiverit) ordinetur. Quæ postrema verba in Rubrica sic summantur: per Capitulum, aut Metropolitanum (si Capitulum concordare nequiverit) ordinetur. Et hoc etiam procedit de confirmatione, institutione, vel admissione indigni, scienter facta, ut colligitur ex glossa in cit. c. V. fecerit, Azor c. 27. q. 3. Superiori autem, ad quem fit devolutio, competit tunc jus conferendi beneficium devolutum, ac etiam mittendi in possessionem; quia hoc ad illud accessorie se habet; sic Abbas in cit. c. dilectus, Q. præterea, de præbend. n. 2.

Tom. I.

1938. Quæres 6. ad quem ergo devolvatur potestas conferendi principales dignitates in casu negligentia eorum, ad quos pertinet? Resp. sub Alexandro III. in hoc casu devolutionem non esse factam ad proximum Superiorem, ut constat ex c. dilectus, de concess. præb. postea tamen sub Innocentio III. ut habetur c. Ne pro defectu, 41. de elect. decretum fuisse, ut propter negligentiam non negligendum (non autem ob electionem indigni, vel neglectæ formæ) intra trimestre, potestas eligendi Prælatum, in Ecclesijs Cathedralibus, & Regularibus devolveretur ad proximum Superiorem, ad quem pertinet confirmatio electionis; sic Abbas in cit. c. dilectus, n. 3. Et quia jus, confirmandi Episcopos, communiter jam pertinet ad Papam, ad eum in casu dato fiet devolutio. Quia verò Innocentius III. in constitutione Alexandri III. nihil mutavit, quoad alios duos casus, ubi scilicet electus est indignus, vel non servata forma; ideo in his manet dispositio c. dilectus; & devolutio in illis fit ad Papam.

1939. Præter hæc not. si præbendæ Canonico- rum non sint divisæ in aliqua Ecclesia, sed omnes redditus ad communem mensam pertineant, & numerus Canonicorum non sit determinatus, præbendam per mortem, vel renuntiationem Præbendarij propriè non vacare, consequenter non esse locum devolutioni propter negligentiam præbendæ intra semestre non collatæ alteri, c. ex parte, 10. de concess. præbend. in talibus tamen Ecclesijs non numeratis (ubi scilicet non est determinatus numerus Canonicorum) potest Superior, v. g. Episcopus, Prælatum, & Capitulum compellere ad recipiendum eum numerum Canonicorum, quotus ali potest communiter secundum facultatem reddituum illius Ecclesiæ; & præfigere terminum, intra quem fiat receptio.

ARTICULUS X.

A quibus electio impugnari possit?

1940. Resp. à quovis impugnari posse electionem factam, & faciendæ aliquid opponi ex justa causa, si ejus, vel proprio, vel alieno nomine interfit, c. cùm inter, 21. h. t. non autem ab alio, cujus non interest

H h h

terest, c. *cum inter*, 16. eod. Eius autem interesse dicitur, qui vel est Capitularis, vel Clericus, qui est membrum illius Ecclesie; non autem ab Electoribus, post electionem, vel scrutinium publicatum, c. *Nulli*, eod. in 6. ubi dicitur, quod eligentes aliquam personam, postquam electio publicata est, audiendi non sint, si eam oppugnare velint, obijciendo ipsi electo aliquod crimen, vel defectum: nisi causa impugnationis postea accesserit, v. g. quia electus administrationi se statim immiscuit: vel nisi causa oppugnandi prius aderat, sed probabiliter ignorata: quo tamen casu, ignorantiam suam, juramento confirmare tenetur, qui electionem oppugnare vult; & habet hæc constitutio etiam locum in illo, qui electionem ipso absente factam, postea consensu suo approbavit; ita Gregor. X. in *Concilio Lugdun. c. 7.*

1941. Si autem accidat, electionem in discordia celebrari, decernit Gregor. X. in eod. *Concil. Lugdun. c. 8.* ut pars illa eligentium, quorum data suffragia in duplo minore numero sunt, nihil alteri parti, pro qua stat numerus duplo major, obijcere possit, quod spectet ad extenuationem Zeli, aut meriti, dicendo videlicet, esse Electores minoris auctoritatis, aut electum minus dignum: at verò obijcere possunt eligentibus, quod suffragia eorum omnino vitiet, v. g. fuisse excommunicatos, & suspensos; sic habetur c. *si quando 9. h. t. in 6.* Quibus positus:

1942. Quæstio est 1. an, qui renuntiavit electioni, de se factæ, possit appellare ad impediendam electionem alterius Prælati? & negativè, ex c. *cum inter*, 16. de elect. ibi: Nos attendentes, quod, ex consensu compositionis receptæ, jus (si quod sibi competierat) R. senior amississet, ac per hoc, ac Monachi ad electionem procederent, de jure minimè appellare potuisset, cum, nisi quorum interest, audiri non soleant appellantes: appellationem illam dicimus legitimam non fuisse: unde per eam electio non potuit impediti. Nam appellatio ab eo facta, cujus nihil interest, non valet, ut dicitur in cit. *cum inter*. Not. tamen 1. quod electio facta, post extrajudicalem appellationem, legitimè interpositam, non sit irrita ipso jure, sed irritanda à Superiore; quia talis appellatio non inducit suspensionem, cit. c. *cum in-*

ter, junct. gloss. V. *appellationem*. Not. 2. si electio alicujus cassetur, non ob vitium personæ electæ, sed ex alio capite, id non obesse electo, sed eum iterum eligi posse etiam in eadem Ecclesia, c. *Super eo*, 12. h. t. cum enim quæsitum fuisset ex Pontifice Clemente III. si alicujus electio cassata sit, is autem postea ad aliam Ecclesiam eligatur, num confirmatio ipsi dari debeat? respondit Papa, *si prior electio cassata fuerat non vitio personæ, sed ob formam electionis non servatam, nihil impedire, quò minus ad aliam, imò verò etiam eandem Ecclesiam promoveatur*; præterquam, si simoniacæ pravitatis aliquid intervenerit: potest tamen Papa ob tollendum scandalum, & causam discordiæ, ne certa persona, licet aliàs idonea, eligatur, prohibere, nisi omnes Capitulares in eandem personam convenient.

1943. Quæstio est 2. quando in electionibus Episcoporum, & Superiorum appellari possit ad Sedem Apostolicam? Resp. posse, quoties adest causa probabilis, sed tunc hæc causa in scriptis exhiberi debet, & si probata fuerit, appellatio admittitur, quamvis partibus ab hac appellatione resilire liceat, antequam Sedi Apostolicæ præsentetur, modò nulla pravitas, seu pactio, aut promissio simonica interveniat; sic Greg. X. in *Concilio Lugdunensi*, c. 9. an autem talis pravitas non intervenerit, inquirere pertinet ad Judicem, à quo appellatur; & si hac inquisitione omiſsa, electum confirmet, confirmatio (non tamen electio) est nulla non quoad potestatem ordinis (si accessit consecratio) sed quoad executionem, c. *quavis*, 10. de elect. in 6. nam licet Alexander IV. Pontifex quaslibet appellationes, in causis Episcopaliū electionum, ad Sedem Apostolicam, admittendas esse decreverit, propterea, quod ejusmodi causæ, seu controversiæ merito inter majores numerentur, quarum cognitio Sedi Apostolicæ reservatur, c. *maiores*, de Baptismo, & c. *ut debitus*, 59. de appellat. Gregorius X. tamen ad reprimendam appellationum frequentiam, & appellantium temeritatem coercendam, statuit, ut, si in causa Episcopalis electionis appellatum fuerit, ei appellationi non deferatur, neque negotium ad Sedem Apostolicam devolvatur; nisi appellatio in scripto proposita fuerit, adjecta causa rationabili, quæ, si probata sit, legitima cen-

conferri debeat. Sin autem nulla causa adjecta sit, vel quæ frivola apparet, appellatio rejiciatur.

1944. Subjungitur: *sed tamen appellationsi deferatur, nihilominus liceat partibus (nulla tamen simoniaca pactio interveniente) ab ea recedere, priusquam Apostolicæ Sedi representata fuerit.* Aque ipsi Judices, ad quos causa pertinisset, nisi appellatum fuisset, diligenter inquirent, num simoniaca pravitas intervenit; & si intervenisse cognoscant, nequaquam se intromittant, sed ad Sedem Apostolicam causam ablegent, præfigentes partibus peremptorium temporis terminum, intra quem cum omnibus actis, & instrumentis, Apostolice se conspectui sistere debeant.

1945. Cum autem in *c. quamvis, 10. h. t. in 6.* ut dictum est, statuerit Gregorius X. si in causa electionis Episcopalis ad Sedem Apostolicam appellatum fuerit, sed partes postea ab appellatione recedant, quod Metropolitanus, à quo appellatum erat, diligenter inquirere debeat, num simoniaca pactio intervenit; & si intervenisse intelligat, causam ad Sedem Apostolicam ableget; nonnulli autem Metropolitanus, amissa hac inquisitione ad Episcopi electi confirmationem, & consecrationem processerunt; decernit hic Bonifacius VIII. eam confirmationem, & consecrationem, aliisque processus irritos esse debere; & confirmantem, ac consecrantem ab Episcoporum confirmatione, & consecratione, per annum continuū, ipso jure suspensum; ut in eo ipso, in quo peccaverit, puniatur; sic habetur in *c. provida, 44. h. t. in 6.*

1946. Not. præterea 1. cum aliquid opponitur per appellationem ad Papam contra electum ad dignitates, personatus, vel Canonicatum, partes vel per se, vel per procuratores debere venire ad Papam intra mensem à die objectionis, cognitæ Adversario, numerandum: si autem una parte præsentate altera non advenit, adhuc per 20. dies, post adventum alterius partis, expectandam esse alteram; postea verò non obstante alterius absentia procedendum esse, prout debet de jure, *c. 1. de elect. in 6.* Ex quo etiam colligitur electionem, postulationem, aut provisionem, vel institutionem, alicujus in beneficio Ecclesiastico, duabus de causis, oppugnari posse 1. quòd forma observata non sit, 2. quòd aliquid sit prætermisum, quod ex jure, seu justitia

Tom. I.

requiritur. Deinde Procuratorem admitti posse in causa impugnatæ electionis, postulationis, aut provisionis, licet crimina, & defectus objiciantur personæ electæ; ad hoc tamē debere habere speciale mandatū.

Not. 2. eum, qui apud Sedem Apostolicam alicui objicit aliquid contra formam, seu processum electionis, condemnari ad expensas parti, si non plenè probet; si autem aliquid contra personam electi, vel provisum, nec plenè probet, à beneficijs Ecclesiasticis, quæ in illa Ecclesia obtinet (juxta *c. si compromissarius, 37. h. t. in 6.*) per triennium esse suspensum, nisi manifestè ostendat, se ductum probabili ignorantia; hæc enim excusat succumbentem in probatione, non solum ab expensis, sed etiam à pœna juris; sic Layman in *c. statimus, h. t. n. 3.*

Præter dicta not. 3. electionis, aut postulationis rescissionem peti posse à quolibet contempto, deducitur ex *c. Bona, 4. de postulat. Prælat. junct. gloss. V. eis contemptis;* & *c. Bona, 36. de elect.* Nam electio, & postulatio quoad jus suffragandi æquiparantur in jure; quod verum est, si vel unus contemptus sit; Layman in *c. Bona, 4. nu. 6. & c. quod sicut, 24. h. t.* & licet electio talis jam confirmata foret; nam confirmatio innititur electioni, consequenter hac cadente, vel impugnata, cadit, vel impugnatur etiam illa; intellige tamen, modò contempti non cesserint juri suo; electionem tamen factam cum contemptu unius, non potest Judex *ex officio* rescindere; quia hic, ut suppono, solum agitur de favore privato, non publico; sed intellige, si contemptus remittat.

Not. 4. eum, qui appellat causam electionis, vel provisionis, teneri objicienda exprimere in instrumento cum juramento coram publica persona, vel Magistratu de veritate dicenda per *c. ut circa, 4. h. t. in 6.* seu, quòd credat vera esse omnia, quæ opponit; & se probare posse; secus, est repellendus, *c. Is, cui, 19. eod. in 6.* & quidem omnia; quod, cum aliqui malè interpretarentur, & dicerent, sufficere (ad verificandum ly omnia) si Actor juraret, se credere, vera esse objecta, & à se probari posse, saltem ea, quæ sufficiant ad causam suam victoriam, seu, ut electio infirmetur; hanc interpretationem rejecit Bonifacius VIII. dixitque *jurandum esse, sicuti Gregorius X. præscripsit, quòd credat*

Hh h 2

vera

vera esse, quæ objecit, & se probare posse: aliquin nisi ita juraverit, omnino repellendum esse; ratio autem, cur ita statuerit Greg. X. ea est, quam affert gloss. ibi: quia intentio illius fuit, Actoris calumniam reprimere, atque punire, quæ, uno etiam objecto falso, committi potest, atque mereri, ut tota accusatio rejiciatur. Et hoc procedit, si appelletur contra electionem jam factam, sive faciendam; sic Layman in c. qui contra, 20. h. t. in 6.

1950. Not. 5. ubi est votorum pluralitas, præsumi etiam, quod vota sint saniora, donec contrarium probetur, *arg. c. 1. & 22. h. t. adeoque volentem oppugnare electionem ex eo, quod, licet electus habuerit majora, non tamen saniora, teneri ad probandum in eo numero majori deficere, quod requiritur, ut pariter dicantur saniora, de quo V. nu. 1922. Not. 6. quando electionem impugnans, objicit defectum manifestum, de hoc esse primò audiendum; per c. quamvis, 10. h. t. in 6. & c. ab eo, 31. eod. in 6. si autem in probatione defecerit, regulariter non esse audiendum in alijs per c. c. ab eo; & c. si fortè, 11. eod. lib. & tit. quod verum est, licet mutet consiliū, aut elect⁹ consentiat, quia mutare consilium non licet in alterius detrimentum, per reg. 33. de reg. juris in 6. & provisionem Ecclesiæ differre, donec talis rursus audiatur, damnosum est Ecclesiis.*

ARTICULUS XI.

De electione per compromissum.

1951. **Q**uid sit, & qualiter fiat electio per compromissum? constat ex n. 1887. Porro de Judice compromissatio, qui à partibus sponte, & nulla lege cogente eligitur, vocarique solet *Arbiter*, dicemus infra tit. 43. in præsentī agimus de compromisso, quod contingit, dum à Capitulo certis personis facultas datur eligendi, quem Prælatum dignum judicaverint, c. quia propter 42. §. *vel saltem, de elect.* Circa istum eligendi modum: quæstio est 1. an valeat compromissum, si vel unus de Capitularibus, habentibus jus eligendi dissentiat? responsio est negativa, ex c. quia propter, 42. h. t. ibi: *à singulis de Capitulo; quamvis Layman apud Pirhing de elect. n. 204. probabile putet valere compromissum, si major, & sanior pars consentiat, esto unus, vel alter non consentiat, modò non*

contradicat positivè. Si autem unus compromitteret nomine omnium, alijs præsentibus, non contradicentibus, probabilius est, compromissum non valere; nam in re tam gravi, & onerosa, taciturnitas non habetur pro consensu. Et in hac electione, nisi caveatur in compromissione, forma scrutinijs non est necessario servanda; nam in c. quia propter, §. *vel saltem*, compromissum proponitur, ut forma eligendi, *diversa* à forma scrutinijs. Not. autem, compromissionem fieri posse vel absolutè, vel limitatè: in illa tota potestas, in ipsa solum juxta præfixos limites in compromissarios transfertur; sic gloss. in c. cum dilectus, V. *de gremio, de elect.* Hæc tamen forma compromissi (ut electus censetur, in quem major numerus compromissariorum comparatione aliarum partium consenserit) non admittitur; ita Sereinius cit. §. 2. nu. 3. ex c. *sicui*, 23. de elect. in 6. ubi expressè dicitur, quod si *Compromissarius, secundum traditam sibi formam, ut secretò, & singulorum voluntatibus in scriptum redactis, illum eligat, in quem non major pars Capituli, sed plures, aliorum comparatione, consenserint, irrita sit electio.* Ex hoc colliges, non requiri, quod omnes Compromissarii in unum consentiant, sed sufficere, quod in eum consentiat pars, quæ est *absolutè maior.*

1952. Dices: Capitulares, communi omnium consensu, in unam personam, v. g. Episcopum, compromittere possunt, ut ipsis Pastorem idoneum nominent, quem recipere teneantur, uti habetur in c. *causam, & extra, h. t.* ergo etiam communi omnium consensu compromittere possunt sub hac forma, ut, in quem major pars, comparatione aliarum partium consenserit, is in Prælatum eligendus sit. R. N. conseq. discrimen est, qui ex c. *causam*, pro antecedente solum evincitur, stare illud Compromissum, *quando in unum, eumq. Superiorem, qui & confirmare potest, compromittitur, translata in illum eligendi facultate:* in casu autem c. *sicui*, agitur de compromisso in unum, vel plures, *non translata in eos facultate eligendi utcumque*, sed solum excipiendivota Electorum, ea redigendi in scriptum, juxta c. *quia propter*, ac postea primum eligendi; cum ergo juxta c. *quia propter*, tali casu servandum, non sufficiat major respectivè, sed debeat esse major absolutè